

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

zhaja vsak četrtletnik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam pojeti, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Nova volilna pravica.

(Iz peresa spodnještajerskega rodoljuba.)

Nihče ne more reči, da je veliko delo volilne spremembe v državnem zboru šlo mimo nas Slovencev brez vsakega utisa. Nasprotno, Slovenci smo s svojim velikim zanimanjem za to dalekosojno vprašanje pokazali, da ne spimo političnega spanja, ampak da se živo pričujemo zanimati za vse, kar odločuje našo usodo.

Toda drugo vprašanje je, ali zavzemamo povsod pravo stališče, recimo sedaj proti nekaterim določbam novega volilnega reda. Tako n. pr. stavimo različne predloge zaradi mestnih mandatov na Spodnjem Štajerskem.

Moje mnenje je, da spodnještajerskim mestom in trgov ne gredo posebni mandati, izvzemši morda Maribor z njegovimi bližnjimi predmestnimi kraji, kjer stanujejo ljudje istih težav kakor v mestu.

Slovenci na Spodnjem Štajerskem bi morali iz narodnega in gospodarskega stališča zahtevati, da mesta in trgi volijo z deželjo.

Nobenom mestu, razven menda Maribor, in noben trg na Spodnjem Štajerskem nima izrazito obrtnega (industrialnega) značaja. V teh naših mestih in trgih bivajo le nekateri uradniki in pa majhni trgovci, boljše rečeno mešanici, ki občejejo in živijo v vedni gospodarski dotiki z deželjo, koja jim skrbi za vsakdanji kruh. Veliko obrt, ki bi dala kakemu kraju svoj značaj in svoje težnje, pa pogrešamo. Gospodarsko stališče naših mest in trgov torej nikakor ne zahteva, da se ločijo od dežele in izločijo iz deželnih volilnih okrajev mesta in trgi.

Kaj pa naši narodni oziri? Ti pa zelo nujno

zahtevajo, da pridejo vsa mesta in trgi, izvzemši Maribor z najbližjo okolico, v deželne volilne okraje. Res, da bi bili volilni boji vsled tega težavnejši, posebno pri sedajnem političnem stanju, toda ali ni v našem programu, da si moramo te jezikovne otoke na Spodnjem Štajerskem polagoma priboriti? Če mi dovoljnjemo, da se vsako nemškutarstvo gnezgo izloči, potem mi zanikujemo svojo življensko silo v teh krajih; potem izrekamo s tem, da si teh krajev ne upamo priboriti; da nimamo nobenega upanja več, da bi kedaj postali naši. Mi jih izločujemo iz naše politične organizacije ter jih prodajemo.

S tega stališča, in samo s tega stališča, se vsaj meni ne dopade, da tudi na Koroškem vsak majhen tovarniški kraj in vsak trgčič hočejo izločiti, da „osigurajo“ slovenski mandat. Ne mandatov, ampak narodno posest si moramo osigurati oziroma priboriti! Ali si ne upamo pridobiti delavcev na svojo stran? Ali si res ne bomo trgov in manjših mest nikdar osvojili? Ali bodo na vse veke v tujih rokah? Ne, gospoda, tujaj je premalo znanja v našo organizacijsko in življensko moč!

Nočem staviti nobenih predlogov, teh imamo že itak glede volilne spremembe dovolj! Toda opozoriti sem hotel samo našo javnost, da se svojem poslanstvu v mestih in trgih in tovarniških krajih ne smemo odreči, ampak dosledno moramo to zvanje naprej vršiti. Celjski in lipniški mestni mandat bi ne smela biti v volilnopravni predlogi, to zahteva naše gospodarsko in narodno stališče!

Politični ogled.

Poljedelsko ministrstvo je poslalo v Berlin in Monako kmetijske izvedence, da poročajo ministrstvu, kako se tuje države brigajo za povzdigo kmečkega stana. Vendar enkrat nekaj, kar zahteva sedanjí čas. — Govori se, da bo za sekcijekega šefa v poljedelskem ministrstvu imenovan Poljak vitez Zaleski. Če le gospod vitez razume kaj o kmetijskih težnjah.

Kmetje in kmečke zveze. Vsi stanovci se organizujejo dandanes. Učiteljstvo, uradništvo in delavstvo se zbira v društvih. Ne bilo bi prav, ako bi kmečki stan kot najvažnejši držal roke križem. Že se je ustanovila na Kranjskem ena kmečka zveza, ki ima lepo število članov. A treba je takih zvez tudi po drugih okrajih. Lep zgled naj bodo v tem oziru našim kmetom moravski kmetje. Ti so združeni v katoliški kmečki zvezi, ki šteje na tisoče članov. Vsako leto se zberejo ti možje na sloveči božji poti na Velebradu. Ta opravijo najprvo svojo pobožnost in potem se posvetujejo o potrebah kmečkega stana. Letos so zopet zbrali 7. in 8. sept. Še nikdar ni došlo toliko vrlih katoliških kmetov, nego ta dva dni. Bilo jih je na Velebradu nad 35.000. Voditelja teh kmetov sta državni poslanec Hruban in kmet Šamalik, ki se je udeležil našega tretjega slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani, kjer je jako navdušeno govoril. Ni čuda, ako moravski katoliški kmetje, ki so tako dobro organizirani, zmagujejo pri vseh volitvah, tako do bo moravska dežela imela v deželnem zboru kmalu katoliške poslance v večini, kljub vsem liberalnim spletkam. Kmetje, posnemajte v tem vrle brate Moravane! Pristopajte v kmečke zveze, ki se brž ko mogoče osnujejo. Ako pa teh še ni, v katoliška politična društva. Združeni bomo dosegli vse.

LISTEK.

Učiteljeva pisma starišem.

Piše Anton Kosi.

Tretje pismo.

Kako naj toraj pripravim svojega otroka za šolo?

Iz prvega pisma je cenj. čitatelj povzel, da ni samo umestno, marveč celo potrebno, da stariši otroka za vstop v šolo — ki je njegova prva stopinja v javno življenje — kolikor mogoče dobro pripravijo. So sicer stariši, ki ne store v tem oziru ničesar, a o njih pravi slovanski pedagog Komenski v znameniti svoji knjigi „Materinska šola“, da ravna jo zelo nesposobno, ker privedejo svojega otroka v šolo učitelja, kakor ovca k čredi (t. j. nepripravljenega), ter ga potem prepuste njemu, naj se bavi z njim, kakor mu drago.

Žalostno je, da se dobé pri nas še vedno stariši, ki glede priprave otroka za šolo delujejo ravno v nasprotnem smislu. O tem pričajo besede, ki se slišijo tako pogosto v hišah, kjer so mali otroci. „Le čakaj, da pride čas, ko bodeš moral v šolo, tam te bodo že učitelj“, ali pa: „O, da bi začel že vendar enkrat v šolo hoditi, tam te bodo že ukrotili, ti paglavec ti, ničvredni!“

S temi žugajobimi besedami hočejo neprevidni stariši svojega razposajenega in trmoglavega otroka nekoliko ostrašiti, da bi bil potem pridnejši, toda take besede same gotovo ne popboljšajo otroka, pač

pa so vzrok, da se lačne šole in učitelja bati. Vsed stariševih besed si misli otrok šolo kot najhujši pekel, učitelja pa kot največjega trinoga, ki drugo ne dela kakor deco pretepava. Ni torej čudo, da pride toliko otrok prvokrat v joku v šolo in da preteče prej mnogo časa, predno se nekateri otroci privadijo šole in učitelja.

Prva naloga starišev bodi torej, da vcepijo v mlada otroška srca veselje do šole; zakaj brez veselja otrok do šole je ves učiteljev trud brez uspeha. Poslušajmo kaj pravi v tem oziru škof in pedagog Slomšek! „Ni prav, otroka s šolo strašiti, rekoč: „Če ne boš pridn, bom te pa v šolo dal, da te bojo.“ Dokler se otrok šole boji, se slabo uči; le veselje vsako delo lahko stori.“

Kako pa naj vespljajo stariši otrokom veselje do šole? Pred vsem je potrebno, da govore o šoli in učitelju vedno lepo in spoštljivo, zlasti pa, ko se bliža čas, da pojdejo otroci v šolo. Otrokom se naj pripoveduje, kako veselo je v šoli, da pridejo ondí med druge otroke, da se bodo vsi vkup lepo učili. In kako prijetno se je učiti! Učitelj pa so prijazen gospod, ki vsakemu radi povedo in pokažejo, ako česar ne zna; seveda malopridne in neposlušne otroke tudi pokregajo in kaznujejo, a ti si to zaslužijo. Pridnih otrok pa ne kregajo in ne kaznujejo; te imajo zelo radi. „Kaj ne, Jakec, ti bodeš rad hodil v šolo? In pridn boš tudi! No, potem te bodo gospod učitelj gotovo tudi radi imeli.“

Tako se govori z deco o šoli, a ne jih strašiti z brezovico, ki je tako dolga, da seže z ojo učitelj do zadnje klopi.

Otroka se naj obljudi, da dobi, ko pojde v šolo, novo obleko, lepo torbico, novo knjigo, tablico, kamenček . . . Teh stvari pa stariši otroku ne smejo dati takoj, ko jih kupijo; dobro je, kupljene stvari otroku samo pokazati in potem zopet shraniti.

Kaj in koliko pa naj stariši otroka naučijo, predno ga dvedejo v šolo? Tudi v tem se pogosto ravna napačno. Stariši namreč mislijo: več ko svojega otroka doma naučim, boljše bode v šoli za njega, pa tudi za učitelja, kateremu se z mojim otrokom ne bode treba tako mučiti, kakor z drugim, ki še ne zna čisto nič. A ko bi stariši vedeli, kako malo hvaležen jim je včasih za ta trud v šoli učitelj! In zakaj neki to? Zato, ker je bil način, kako so stariši otroka doma učili — takozvana metoda* — kriva ali napačna. S svojo krivo metodo pa so stariši otroka samo zmotili, naučili pa so ga b re malo. Tako „pripravljen“ učenec povzroča potem učitelju v šoli mnogo več težav in sitnosti nego oni, ki še knjige nikoli v rokah ni imel. Prav je imel stari učitelj, ki je pripovedoval starišem, ko so mu hvalili svoje otroke, češ, koliko šolskih reči že znajo, lepo povestico o godcu, ki je učil na citre. Ta godec je baje rekel: „Kadar pride k meni učenec, ki še celo nič ne zna, tirjam za poučevanje na mesec deset kron, če pa že kaj zna, pa dvajset.“ Ko so se stariši temu čudili ter ga vprašali, zakaj tako, je dejal: „Pri učenem, ki že

* Kdor pri pouku ne postopa ravno tako tje v en dan, kakor nanese ravno prilika, marveč se drži gotovih načel, o njem pravimo, da je metodik. Izurjenost v kaki metodi si moremo pridobiti po večletnem poučevanju.

Razne novice.

* Razpisano učiteljsko mesto ob meji. Na štirirazredni ljudski šoli pri Sv. Ani na Krembergu v Slov. gor. je do 10. oktobra t. l. razpisano učiteljsko službo v def. ali provizorično nameščenje. Prošnje je treba vložiti do 10. okt. t. l. na krajni šolski svet pri Sv. Ani na Krembergu, okr. Omurek.

* Hrvatska Matica. Kolikor toliko se je pri nas Hrvatska Matica uvaževala že doslej, vendar le bolj teoretično, v praksi pa malo, kajti število slovenskih članov, ki jih šteje imenovana knjižna družba, je razmeroma prav majhno, neznatno. Da bi se doseglo večje število slovenskih članov, je odbor Hrvatske Matice sklenil vsakemu, ki je ud naše Slovenske Matice, udnino za polovico torej na 3 krone znižati. Za bore 3 krone torej dobi odslej vsak ud Slovenske Matice devet hrvatskih obsežnih knjig prekrasne vsebine. Naj bi preprijazno vabilo Matica Hrvatske pri nas ne našlo globih nšes! Obemem se daje na znanje, da je pristop k Slovenski Matici mogoč še do 5. oktobra t. l. — Gabriel Majcen, poverjenik Slovenske in Hrvatske Matice.

* Ureditve cestnega prometa. Notranje ministrstvo namerava radi rastočega avtomobilnega prometa cestna določila po vsej Avstriji enotno urediti. Zato je potrebna sprememba raznih deželnih zakonov. Notranje ministrstvo je radi tega že stopilo v zvezo z deželnimi odbori.

* Vinarski shod in vinarska razstava se priredita po inicijativi avstrijskega društva za varstvo vinarstva ob priliki sadnega semnja v Ljubljani koncem meseca novembra. Razstava bo obenem tudi vinski semanj. Naše vinogradnike opozarjamo že sedaj na to prireditve, kajti dobro bi bilo, da bi se je tudi iz Štajerskega udeležili v obilni meri. Štajerci bi dobili na razstavi poseben oddelek.

* Brezobrestna posojila. Za novo nasajenje po trtni nši uničenih vinogradov je dobilo brezobrestna posojila v okraju:

Brežice	71	vinogradnikov skupaj	34.800 K
Kozje	20	"	10.100 K
Sevnica	28	"	10.000 K
Šmarje	22	"	10.000 K
Konjice	4	"	3.600 K
Maribor	98	"	71.200 K
Št. Lenart	34	"	22.500 K
Slov. Bistrica	74	"	33.200 K
Ptuj	112	"	50.500 K
Rogatec	24	"	10.000 K
Ormož	152	"	65.000 K
Ljutomer	58	"	25.000 K
Gornja Radgona	64	"	800 K

* Kmetijska šola v Grottenhofu pri Gradcu. Dne 18. t. m. se je s slovesno sveto mašo začela šola. Učencev je 52. Izmed teh je 12 Slovencev; štirje so v II. letniku, pet v prvem letniku in trije so v pripravi.

* Tečaj za izsuševanje. V svrhu pridobitve izobraženih in praktičnih melioracijskih delavcev je sklenil deželni odbor štajerski prirediti v Velikem

Št. Florjannu, okraj Nemški Lonč, šestdnevni tečaj za izsuševanje in sicer od 22. do vsejši 27. okt. t. l. Štajerski deželni odbor odda za ta tečaj petnajst ustanov po 20 K, da omogoči ubožnim kmečkim delavcem udeležbo na tečaju. Natančneje v razglasu med inserati.

Mariborski okraj.

m Dijaška kuhinja v Mariboru. Občni zbor tega prekornistnega društva vrnil se je minoli petek dne 21. septembra po običajnem vspredu. Najvažnejša točka dnevnega reda bilo je blagajnikovo poročilo. Iz njega se je razvidelo, da društvo vrlo in vspešno deluje ter mnogo stori v podporo revne srednješolske mladeži v Mariboru. Dohodkov je imelo v minolem letu 5476 60 kron, gotovo lepa svota, ki kaže, da je društvo imelo obilo plemenitih in požrtvovalnih podpornikov. Dohodki so se vsi porabili za opoldansko hrano ubožnih dijakov, med katere se je razdelilo v celem letu 18.025 obedov; vsaki dan je bila v „Dijaški kuhinji“ miza pokrita za 60 do 65 dijakov. Enoglasno in z velikim odobravanjem se je na obnem zboru sklenilo, najsrčnejšo zahvalo izreči vsem preblagim prijateljem in podpornikom naše „Dijaške kuhinje“; imenoma naj bodo navedeni tisti, ki največ darujejo, ti so: slavna mariborska Posojilnica, naša največja dobrotnica, slavni deželni odbor, preblag. gg.: dr. Franjo Rosina in dr. Rad. Pipuš, odvetnika v Mariboru, sl. Klub, „Hranilno in posojilno društvo v Ptuj“, Posojilnica v Slov. Bistrici in več velespoštovanih mariborskih gospoj, ki so prebitek od božičnice v slovenskem otroškem vrtcu v jako izdatnem znesku naklonile naši „Dijaški kuhinji“; neizmerna škoda je, da je božja previdnost izmed kroga teh plemenitih gospoj v minolem šolskem letu tako rano v večnost poklicala veliko dobrotnico mariborskih dijakov, preblago, ob vsaki dani priliki neumorno delavno gospo dr. Rosina! Slava in neomejena zahvala vsem vrlim dobrotnikom in podpornikom „Dijaške kuhinje“ v Mariboru! Ob koncu šolskega leta 1906 poslovila se je od naše „Dijaške kuhinje“ njena zelo marljiva gospodinja Ana Erjavec. Mnogo let je, kakor skrbna mati, vodila dijaško kuhinjo; kakor marljiva je bila delavna, štedljiva in skrbna, da so dijaki res pravi dom našli v dijaški kuhinji. Vseled tega so jo tudi vsi podpirani dijaki, in njih je na stotine in stotine, visoko čislali in otroško spoštovali. S prijaznimi in modrimi opomini je tudi vzgojevala zelo plemenito na nje uplivala. Njim vsem, kakor tudi društvu „Dijaška kuhinja“ ostane imenovana odlična gospodinja vedno v hvaležnem spominu. Bog ji tisočero povrni vso skrb, dobrotljivost in požrtvovalnost do naše „Dijaške kuhinje“. — Pri volitvi so bili na obnem zboru v odbor voljeni: dr. Ivan Mlakar, ravnatelj H. Schreiner, dr. Fr. Rosina, dr. R. Pipuš, dr. Ant. Medved, prof. Vreže in prof. J. Kavčič; odbor se je takoj potem volil predsednikom dr. Iv. Mlakarja, podpredsednikom dr. Fr. Rosina, tajnikom dr. A. Medveda, blagajnikom prof. Jak. Kavčiča. Upamo, da bo „Dijaška kuhinja“ v Mari-

boru tudi letos tako lepo napredovala in koristno delovala, kakor je v minolem letu. Dijakov se je oglasilo zopet veliko število, ki so podpore res jako potrebni in tudi vredni. Premili rodoljubi, podpirajte torej našo „Dijaško kuhinjo“! Pobirajte pri vseh mogočih prilikah za njo mile darove; prirejte njej na korist narodne svečanosti! Bodite prepričani, da storite zelo plemenito, za narod prekornistao delo! Naše dijaštvo in vse slovensko ljudstvo Vam bode za vselej hvaležno!

m Studenci pri Mariboru. Preginjliv je bil spreved 18 letne umrle Marjete Tkalec. Na zadnji poti so jo spremljali poleg drugih ljudi tudi belobelečena, povečini majhna šest do desetletna dekletca. Na pokopališču so jo zanesle štiri vzgledne Marjine hčere in skazale rajski zadnje delo usmiljenja. — Rajnka si je v hudi službi na Ogrskem nakopala neozdravljivo bolezen. Služila je pri neki judinji, ki jo je s preobilnim delom nečloveško mučila. Domov ni smela in tudi pisati ne drugega, kakor da ji dobro gre. Naposled se ji vendar posreči iz te sužnosti uteči in vrniti se v svojo domovino s pomočjo ondotelega dušnega pastirja. Doma jo je bolezen položila na bolniško posteljo, bela žena smrt pa na mrtvaški oder in v grob. Med trimesečno mučno jetiko je dvakrat svete zakramente prejela z veliko pobožnostjo. Dekleta, pazite, da ne boste šle kar na slepo srečo službe iskat. Vrli slovenski in krščanski družini iskreno sožalje, rajnki pa večni pokoj!

m Sv. Jožef pri Mariboru. Družba za zidanje novega zvonika je imela 19. avg. t. l. zopet občni zbor. Podporni udje so prispevali 394 K 20 v, dobrotniki 106 K, ustanovniki 400 K. Skupaj 900 K 20 vin. Če pristejemo še prostovoljne doneske neudov 475 K, znašajo skupni letošnji nabrani doneski 1375 K 20 v. Isto prisetito prejšnjemu kapitalu in obrestim da svoto 15 046 K 67 vin. To je približno polovica vsega denarja, ki se bo izdal za novi zvonik, zvonove in orglje. Vsem blagim dobrotnikom družbe izreka vodstvo najpriščnejši Bog povrni in na priprušnjo sv. Jožefa vse dobro podeli! Prav iskreno se priporoča še nadaljni podpori, da bode mogel odbor skoro začeti s prepotrebno z davo zvonika, katerega zunanje lice bolj in bolj razpada. Vodstvo.

m Sv. Križ pri Mariboru. Dne 21. sept. spremili smo k zadnjemu počitku kmeta Jakoba Hlade, bivšega večletnega tukajšnega cerkvenega ključarja. Rajai je bil skoz in skoz značajan mož. Kako občespoštovan in priljubljen je bil ne le pri svojih sožupljanib, temveč daleč na okrog, tudi znanj domače župnije, pričal je pač jasno njegov veličasten pogreb. Bridka smrt ga je zasačila daleč od doma v selniški župniji, kjer je obiskal svojo tamkaj omoženo hčer. Počivati pa je hotel pri svoji župni cerkvi ob strani svoje žene, ki je šla v večnost pred njim že l. 1890. Zato smo ga prepeljali iz Selnice semkaj v spremstvu mnogostevilnega žalujočega ljudstva, ki je prihitelo od blizu in daleč vrlenu možu skazat zadnjo čast. Domači gospod župnik so mu ob odprtem grobu govorili ganljivo

kaj zna, zahtevam deset kron, da ga učim in deset, da ga odvadim tega, česar prav ne zna.“

Knjigo „Abecednik“, s katero se marsikateri oče ali mati tako rad baha, češ, kako dobro že zna iz njega njih otrok čitati, naj puste stariši raje v miru; čitanja se itak otrok v šoli igraje nauči, če ni že izvanredno zabite glave. Tako čitanje, ki se ga je navadil otrok doma, je navadno brbljanje samo na pamet, dočim dotično dete še niti črk prav ne pozna. Takovo znanje otrokovo pa je brez vsake vrednosti.

Kako torej naj ravnam s svojim otrokom v predšolski dobi, da bom prišel učiteljevemu delu v šoli na pomoč? Tako vprašaj, dragi oče, skrbna mati.

Pred vsem ti bodi naloga, da skrbiš za otrokov telesni razvoj. Le v zdravem in krepkem telesu more bivati tudi zdrava duša. Dajaj otroku redno primerne tečne hrane, skrbj pri njem za povoljno spanje, za snago, red, itd. Pazi, da tvoje dete ne dobi nikoli opojnih pijač (vina, piva, zlasti pa ne žganja; toda o vsem tem še obširneje v enem prihodnjem pismu!), zakaj iste so za otroka strup v vsakem oziru.

Dalje: Navajaj svojega otroka pred vsem, da bode znal prav rabiti svoje čute, da bode prav gledal, prav poslušal... Prav gledal? Gotovo se čudiš tej zahtevi in mi porečeš: „Moj otrok ima zdrave oči in vidi vse, kar se godi okrog njega“. Na to jaz: Gledati in gledati je dvoje. Površno gledanje se bistveno razlikuje od natančnega gledanja ali opazovanja kake reči. Le natančno opazovanje predmeta, bodisi živali, rastlin itd. ima

za človeka vrednost in mu prinaša korist. O vsem, kar opazijo otroci na posameznih rečeh, se naj uče tudi izražati; o vsem morajo znati tudi kaj povedati. Na tak način se ne množi le jezikovni zaklad otrokov, marveč otrok si pri svoji tem potem tudi mnogo pojmov, ki so mu pozneje v šolskem pouku v korist. Majhen vzgled!

Z otrokom greš na polje, skozi gozd, travnik, in vidiš razne reči, rastline, drevesa, cvetice itd. kako lepa prilika se ti ponuja tukaj, da pričneš z otrokom ta-le razgovor: „Poglej to cvetico! Kako cvete? Katere druge cvetice še cveto rdeče, belo, modro? Glej, to drevo, ali ga poznaš? (Hrast je.) Dobro! Hrast ima v zemlji korenine, tukaj deblo, zgoraj pa krona. Krona je iz vej, na vejah je listje. Kakšne barve je? Kakšno skorjo ima hrast? Ali veš za kako drugo drevo, ki ima tudi brapavo ali razkavo skorjo? Kako skorjo pa ima breza? (Belo in gladko.) Tukaj se lahko otroku pripoveduje znana pravljica: „Zakaj ima breza belo skorjo?“ Na tak in enak način se razgovarjaj s svojim otrokom, kadarkoli utegneš in sicer prav mnogo — seveda le o rečeh, ki jih more razumeti priprosti otroški um. Pazi, da bode otrok na vsako vprašanje razločno odgovarjal ter da bode tudi naročila drugih ljudi natančno povedal.

Zdrav otrok ne prosi svojih starišev samo telesne hrane, marveč si želi tudi duševnega krepila. Ta duševni glad otrokov, ki se kaže v raznih vprašanjih, pa je treba tudi po mogočnosti potolažiti. Zdrav otrok stavi na dan sto in sto vprašanj, in na ta vprašanja otrokova naj vzgojitelj prijazno in kolikor mogoče pravilno, t. j. prav, odgovarja.

Tukaj nastane vprašanje, ali naj vzgojitelj na vsako otrokovo vprašanje odgovori? V tem oziru se naj vede vzgojitelj tako, kakor da ima opraviti s telesnim gladom otrokovim. Ni vsaka jed (ali pijača) za otroka, četudi si je požel, marsikatera bi mu škodovala. Tako bi rad imel otrok tudi mnogokedaj odgovor na vprašanja, katerega se pametni stariši previdno izognejo. Očetu ali materi je treba marsikdaj mirno odgovoriti: „Dete, tega še sedaj ne razumeš; ko bodeš večje, ti že pojasnim.“

Zdaj je tudi čas, da učiš otroka kratkih molitvic, zlasti „očenáš“, „angelsko češčenje“ itd. Da bode za otroka lažje pozneje v šoli, bi ti svetoval, da se držiš pri raznih molitvicah besedila, kakoršno se nahaja v predpisanih „Katekizmah“. Zakaj težko je za otroka v šoli, ako se mora potem eno in isto molitev učiti z novim besedilom. — Otroci tudi zelo ljubijo knjige z lepimi podobami. Če le mogoče, naj jih stariši otrokom kupijo. Dandanes se dobe že tudi v nas Slovincih za otroke primerne knjige s podobami. Opozarjam samo na „Giontinjevo knjižico za otroke“ (zvezčič 12 vin), „Schweatnerjeve „Sladke orehe“, „Nostovo barko“ itd. Otroku se s primernimi besedami pojasnjujejo dotične podobe. Da se prav razumemo: vse te knjige imajo sicer tudi besedilo, toda isto ni namenjeno za otroke v predšolski dobi.

Naj si stariši ne govorijo pismene ali pravilne slovenščine, vendar lahko otroku o primernih prilikah tudi povejo, kako se ta ali ona reč zove v pravilnem ali tem jeziku, ki ga govore v šoli.

(Dalje prihodnjič).